

Instytut Pamięci Narodowej - Kraków

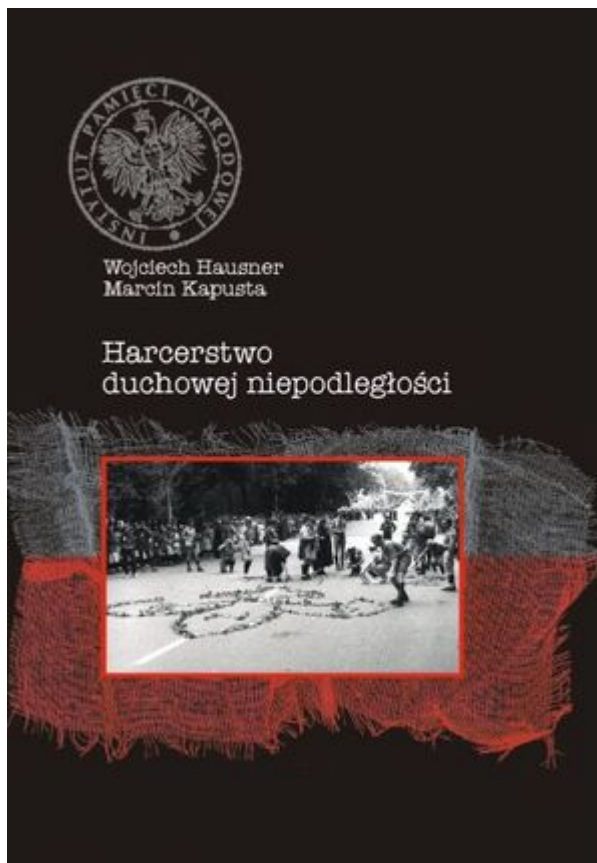
<https://krakow.ipn.gov.pl/pl4/publikacje/ksiazki-krakow/30724,Harcerstwo-Duchowej-Niepodleglosci-Duszpasterstwo-harcerskie-w-dokumentach-Sluzby-Bezpieczenstwa-i-archiwaliach-srodowisk-harcerskich-1983-1989>
08.05.2024, 19:40

Harcerstwo Duchowej Niepodległości. Duszpasterstwo harcerskie w dokumentach Służby Bezpieczeństwa i archiwaliach środowisk harcerskich 1983-1989

**Wojciech Hausner, Marcin Kapusta,
*Harcerstwo Duchowej Niepodległości.
Duszpasterstwo harcerskie w
dokumentach Służby Bezpieczeństwa i
archiwaliach środowisk harcerskich
1983-1989, Kraków 2009, 351 s.***

Publikacja została przygotowana przez Marcina Kapustę, pracownika pionu archiwalnego krakowskiego Oddziału Instytutu Pamięci Narodowej oraz Wojciecha Hausnera, harcmistrza, instruktora Związku Harcerstwa Rzeczypospolitej.

Książka została podzielona na dwie części. Pierwsza, będąca opracowaniem dotyczącym duszpasterstwa harcerskiego jako drogi powrotu do idei służby Bogu, Polsce i bliźnim, została przygotowana przez Wojciecha Hausnera. W części tej omówiono problematykę sporu ideowego, jaki toczył się w latach 1956-1982 w Związku Harcerstwa Polskiego, a dotyczył wychowania religijnego. Omówiono także powstanie i działalność Duszpasterstwa Harcerek i Harcerzy oraz represje, jakie spotykały „niepokorne” środowiska harcerskie będące pod stałą obserwacją Służby Bezpieczeństwa. Osobny rozdział został poświęcony „Białej Służbie” w 1983 r. i 1987 r., a także działaniom SB ukierunkowanym na rozpracowywanie środowisk harcerskich i instruktorów w niej uczestniczących.

W części drugiej, będącej edycją źródłową, opracowaną przez Marcina Kapustę, prezentowane są, w większości zupełnie nieznane, dokumenty z archiwum Instytutu Pamięci Narodowej, a także archiwum Ruchu Harcerskiego Rzeczypospolitej. Dokumenty poddano wnikliwej, krytycznej analizie, opatrzone je obszernymi przypisami rzeczowymi. W szerokim zakresie wykorzystano relacje uczestników opisywanych wydarzeń. Z prezentowanych dokumentów, wytworzonych przez funkcjonariuszy SB, na szczególną uwagę zasługuje notatka dotycząca sympozjum ZHP „Nowoczesne, socjalistyczne i świeckie wychowanie w ZHP a świadomość i postawy kadry”. Na podstawie tego dokumentu, a także innych materiałów archiwalnych widać wyraźnie relacje pomiędzy oficjalnymi władzami ZHP a bezpieką. Można odczytać także mechanizmy współpracy pomiędzy tymi strukturami w zwalczaniu wszelkich niewygodnych lub uznawanych za niebezpieczne dla władz działań „niepokornych” środowisk harcerskich.

Do książki załączono płytę CD zawierającą kilkadziesiąt unikatowych fotografii dotyczących działalności „niepokornego” harcerstwa, a także reprodukcje wszystkich dokumentów prezentowanych w książce.

Pozycja została wydana we współpracy z Towarzystwem Naukowym „Societas Vistulana”.

Gdzie kupić publikacje:

[Kraków](#)